

ADVIES

ONTWERPADVIES WIJZIGINGSDECREET
BUITENSCHOOLSE OPVANG EN ACTIVITEITEN

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers en het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten	
Adviesvrager	Caroline Gennez - Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen	
Ontvangst adviesvraag	8 juli 2025	
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)	
Goedkeuring raad	25 augustus 2025	
Contactpersoon	Kristel Bogaerts	kbogaerts@serv.be
	Wim Knaepen	wknaepen@serv.be

Mevrouw Caroline GENNEZ

Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

Markiesgebouw

Markiesstraat 1

B-1000 Brussel

Wijzigingsdecreet buitenschoolse opvang en activiteiten

Mevrouw de minister

De organisatie van de opvang en activiteiten voor schoolkinderen is belangrijk vanuit sociaaleconomisch oogpunt omdat het de ouders van schoolgaande kinderen faciliteert om deel te nemen aan de arbeidsmarkt of aan een opleiding, omdat het kinderen ontplooiingskansen biedt en omdat kinderopvang een belangrijke rol speelt in de strijd tegen kinderarmoede.

Dit advies evalueert de voorgestelde wijzigingen vanuit dit oogpunt en volgt de lijn van eerdere SERV adviezen over de buitenschoolse opvang en activiteiten (o.a. over het [wijzigingsdecreet rond de buitenschoolse opvang en activiteiten](#), het [Besluit van de Vlaamse Regering over het lokaal beleid, de samenwerking en de subsidie voor buitenschoolse opvang en activiteiten](#), het [Decreet over de organisatie van de buitenschoolse opvang en activiteiten](#), de [Conceptnota "Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang en vrije tijd van schoolkinderen"](#)) en het bredere thema van de kinderopvang ([Advies kinderopvang: olie in het raderwerk van gezin, arbeidsmarkt en samenleving](#)).

De SERV apprecieert in het voorliggende ontwerp van wijzigingsdecreet de aangepaste en duidelijke timing voor de transitie naar BOA, met een (tijdelijke) uitbreiding van de middelen voor regie. Deze wijzigingen bieden echter **geen garanties** rond de toegankelijkheid, de betaalbaarheid en de kwaliteit van het aanbod. De bijkomende rol van de erkenning, het toezicht en de handhaving van een lokaal aanbod van buitenschoolse activiteiten voor de lokale besturen gaat voor de SERV in tegen de principes van goed bestuur. De SERV vraagt dat de Vlaamse regering onderzoekt of en in welke mate de nieuwe rolbedeling van de lokale besturen een eventuele impact zal hebben op de administratieve taken van bepaalde doelgroepen (zoals de organisatoren) en op het aantal plaatsen BOA. Dit is in lijn met eerdere adviezen van de SERV waarin wordt verwezen naar de cruciale randvoorwaarden die de regiefunctie vorm moeten geven en een duidelijke rolscheiding moeten garanderen.

DE SERV formuleert punctueel volgende bedenkingen bij het voorliggende ontwerp van wijzigingsdecreet en de bijhorende uitvoering:

- **Einde van een periode vol onzekerheden in zicht**

Het verleggen van de uiterste startdatum van 1 januari 2026 naar 1 september 2026 geeft de lokale besturen extra zuurstof om BOA uit te bouwen en de nodige partnerschappen aan te gaan. Ook de eenmalige subsidiëring van de lokale regie buitenschoolse activiteiten (cfr. VR 6 juni 2025), de bijkomende investering in BOA (cfr. conceptnota BOA VR 28 februari 2025) en de garanties voor volledige financiële compensatie tot 1 september 2031 (cfr. conceptnota BOA VR 28 februari 2025), dragen bij aan een vlotte(re) implementatie. De SERV hoopt dat dit wijzigingsdecreet de bestaande losse eindjes voldoende oplost en alle lokale besturen aanzet om de voortgang te maken die toelaat om ten laatste op 1 september 2026 sterk van start te gaan. Het definitief vastleggen van de effectieve start van BOA moet ook voor de aanbieders en voor de ouders een einde maken aan een periode met veel vragen en onzekerheden. De SERV ziet ook voordelen in het samensporen van de start van BOA en de start van het nieuwe schooljaar. Daarnaast wijst de SERV erop dat ook initiatiefnemers sneller duidelijkheid nodig hebben om hun werking te continueren. Kwaliteitsaspecten zoals ratio, prijs, capaciteit, budget, enz. moeten nu gekend zijn om in 2026 te kunnen verder werken, personeel te kunnen inzetten en samenwerkingen met gezinnen, scholen en andere partners te kunnen garanderen.

- **Meer garanties nodig voor een kwalitatief aanbod BOA**

Als subsidiërende overheid mag en moet de Vlaamse overheid kwaliteitseisen stellen. De wijziging van een kwaliteitslabel kleuteropvang naar een minimaal Vlaams kwaliteitskader op zes domeinen voor alle opvanglocaties (kleuters én schoolkinderen) is een degelijke keuze maar er is meer nodig. De SERV vraagt om bij de concrete operationalisering van het minimale kwaliteitskader nog extra waarborgen rond kwaliteit te verankeren, o.a. via de (bindende) adviesrol voor het lokaal samenwerkingsverband, een verplichte monitoring van de kwaliteit door de lokale besturen zelf en vooral ook het instellen van een centrale en externe procedure voor klachten bij het Agentschap Opgroeien (cfr. infra). Het minimale kwaliteitskader heeft als voordeel dat de erkenningslogica voor de verschillende types aanbieders uniformer zal zijn en dat tegelijk flexibiliteit, maatwerk en een lokaal beleid dat afgestemd is op de noden van ouders en kinderen mogelijk blijven. Deze keuze heeft evenwel als nadeel dat Vlaanderenbreed een uniforme minimumkwaliteit moeilijker te garanderen is, dat de fragmentatie een rem zet op ondernemerschap in het kader van BOA, dat er verschillen kunnen ontstaan in kwaliteitsbewaking tussen gemeenten onderling, dat er lokaal te weinig dwingende middelen zijn om te handhaven bij ernstige onveilige situaties en dat gemeenten mogelijk niet over voldoende personeel en expertise beschikken om deze verantwoordelijkheid waar te maken. De gevraagde bijkomende waarborgen moeten dit verhelpen. De rechten van kinderen, zeker de jongste en meest kwetsbare kinderen, gaan altijd boven de autonomie van lokale besturen.

- **Voorzie een externe klachtenprocedure, centrale monitoring en evaluatie**

De SERV vraagt dat er een transparante centrale en externe klachtenprocedure via het Agentschap Opgroeien wordt opgesteld (cfr. supra). Dat is onder meer nodig voor bezwaren van organisatoren omtrent de implementatie van de lokale erkenning of klachten over de werking van het lokaal bestuur betreffende de implementatie van BOA. De adviesrol van het lokaal samenwerkingsverband als enige bewaker van de kwaliteit en neutraliteit van het lokaal beleid blijft te zwak. Het lokaal bestuur is nu regisseur, handhaver, actor én beheert ook nog zelf de klachtenprocedure.

De SERV vraagt ook bij om de uitrol van het BOA decreet te voorzien in centrale monitoring en evaluatie. Men zal minstens moeten evalueren of de lokale erkenningssystemen overal de minimale kwaliteitsnormen respecteren en hoe dit uitpakt voor de sector en het aanbod richting de kinderen en hun ouders, in lijn met het Quality Framework for Early Childhood Education and Care (EQF). Het is daarbij niet de bedoeling om de administratieve lasten van de lokale besturen te verzwaren. De informatie die nodig is voor een lokale monitoring en evaluatie, als deel van een corporate governance beheersmodel binnen de lokale regie, moet volstaan om ook centraal toezicht te houden op de uitvoering.

- **Kennis bij en ondersteuning vanuit Vlaamse overheid noodzakelijk**

Het is voor de SERV belangrijk dat, zoals deels voorzien in de decreetswijziging, de lokale besturen centraal ondersteund worden in alle aspecten van de lokale regie en implementatie van BOA. Die ondersteuning kan geleverd worden door het Agentschap Opgroeien, het Departement Zorg, VVSG, Zorginspectie en/of door het Agentschap Opgroeien erkende en gesubsidieerde partners met een duidelijke en relevante expertise om de kwaliteit en coherentie van de verstrekte informatie te garanderen en te vermijden dat lokale besturen middelen voor BOA inzetten naar het elders extern inkopen van expertise. Met de centralisering van de ondersteuning zet men gericht in op kennisopbouw en expertise binnen het Agentschap Opgroeien en houdt men ook de vinger aan de pols rond problemen en drempels die de lokale besturen ervaren en die mogelijk een gecoördineerde oplossing vragen.

- **Concrete modelkaders voor meer zekerheid**

Via het Agentschap Opgroeien, VVSG of andere kanalen moeten de lokale besturen ontzorgd worden door tijdig modelkaders te delen, ondersteund door de nodige vormingen. Centraal opgebouwde modelkaders voor de lokale erkenning, uitgewerkte indicatoren en monitoring-methodes (bv. bereik van kwetsbare groepen registreren), best practices in regie en kwaliteitstoezicht en handvaten voor de handhaving versterken de coherentie van het BOA-beleid maar laten tegelijk ook ruimte aan de lokale regie. Hoe concreter de kaders zijn, hoe minder onzekerheid op het terrein. Dit is ook belangrijk voor actoren

die in meerdere gemeentes actief zijn en die daardoor met verschillende erkennings-, kwaliteits- en toezichtskaders rekening moeten houden binnen hun werking.

- **Evenwichtig en toegankelijk aanbod**

BOA moet breed toegankelijk, inclusief, flexibel en rechtvaardig georganiseerd worden, zeker om ook de meest kwetsbare kinderen te bereiken. De SERV vond het daarom een sterke initiële keuze om pedagogische, sociale en economische doelstellingen te verenigen voor alle kinderen.

Het (mogelijk) instellen van voorrang voor kinderen van werkende ouders (Memorie van toelichting bij artikel 10) staat echter haaks op de driedelige functie van opvang én op het EQF. Als lokale besturen toch voorrangregels willen hanteren, is het belangrijk dat ze de principes van het [grondwettelijk arrest nr 72/2025](#) over het beroep tot vernietiging van artikel 5 van het Vlaamse programmadecreet van 22 december 2023 « bij de begroting 2024 » respecteren.

Wat betreft de verbinding tussen taalbeleid en erkenningsvoorwaarden moet voor de SERV binnen BOA de nadruk liggen op het bieden van kansen aan kinderen om taalontwikkeling op een speelse manier te stimuleren buiten de schooluren. De extra erkenningsvoorwaarden moeten hier op constructieve wijze aan bijdragen en mogen in geen geval kinderen, gezinnen of medewerkers in BOA discrimineren of uitsluiten.

Als sociale partners benadrukken we ook dat betaalbaarheid van het aanbod voor alle ouders een belangrijke voorwaarde is voor de toegang tot BOA. Er zijn geen compromissen mogelijk over transparantie in prijzen en een gegarandeerd aanbod voor kwetsbare gezinnen. De lokale besturen vrij laten op het vlak van tarifiering biedt te weinig garanties voor de ouders. Er kan gewerkt worden met prijs-richtlijnen, -afspraken of -plafonds binnen de subsidieregeling. In bredere zin hoopt de SERV dat de voorziene extra middelen helpen om te garanderen dat BOA kan voldoen aan de 8 B's van toegankelijkheid en het EQF. De lokale besturen moeten hier hun verantwoordelijkheid nemen om een niet-uitsluitend, voldoende, divers en toegankelijk aanbod voor alle kinderen te garanderen, en in het bijzonder voor kwetsbare kinderen. Men bewaakt ook dat een beperkt aantal plaatsen of initiatieven een onverantwoord groot deel van de financiering zouden vragen ten nadele van een voldoende aanbod aan kwalitatieve plaatsen. Laagdrempelige kwalitatieve initiatieven waar veel kinderen terecht kunnen, zijn prioritair ten opzichte van het universeel goedkoop aanbieden van dure activiteiten/initiatieven met een beperkt bereik. Sociale correcties aanbieden binnen het BOA aanbod om drempels te verlagen voor kwetsbare kinderen en gezinnen, valt uiteraard wel volledig binnen het realiseren van de 8 B's van toegankelijkheid.

- **Zorgzame transitie voor bestaande initiatieven en het personeel**

Met het oog op zorgzame transitie behouden de lokale besturen de huidige initiatieven met kwaliteitslabel zo veel mogelijk in het nieuwe lokale BOA-beleid. Met respect voor de autonomie van de lokale besturen en bewust van de impact van het behoud van bestaande initiatieven op de ontwikkeling van het lokale BOA-beleid, wijst de SERV op de jarenlange ervaring en bekwaam personeelsleden in deze initiatieven. De SERV vindt garanties voor het personeel van bestaande aanbieders belangrijk.

Als bestaande initiatieven (op termijn) lokaal niet meer verder in BOA passen, is het aangewezen om, gezien de reeds bestaande personeelstekorten, de lokale besturen te ondersteunen bij de hertewerkstelling van het betrokken personeel, met respect voor verworven loon- en arbeidsvoorwaarden. De verlengde overgangsperiode geeft iets meer tijd om dit transitie management te organiseren (via VVSG, Opgroeien, sectorinitiatieven) en de bijkomende middelen helpen garanderen dat het bestaande aanbod gesubsidieerd kan blijven tot 1 september 2031. Wettelijk is het echter niet verankerd dat het bestaande aanbod kan blijven verder werken.

De SERV is bereid toe verdere toelichting bij dit advies.

De SERV werkt ook op **eigen initiatief** aan meer aanbevelingen rond de buitenschoolse opvang en activiteiten, aanvullend op de advisering over dit wijzigingsdecreet. We stemmen hierrond verder af met de minister en de raadgever om de bruikbaarheid van dit initiatiefadvies te maximaliseren.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Stijn Gryp
voorzitter